

KROMANN
REUMERT

Onsevig havbrug (AquaPri-sagen)

v. Mads U. Østergaard

INDHOLD

- 1 Fiskeopdræt i DK og lovgivningen
- 2 EU-Domstolens dom
- 3 Østre Landsrets dom

DISCLAIMER

Kammeradvokatens redegørelser/undersøgelser af Miljøstyrelsens administration af området vil jeg ikke omtale nærmere

Sagen er anket til Højesteret, så jeg vil ikke stå og hverken efterprocedere eller ”forprocedere”

Mine bias når en sag har verseret i mange, mange år

....så jeg vil forsøge at gennemgå sagskomplekset med respekt for alle sagens parter ☺

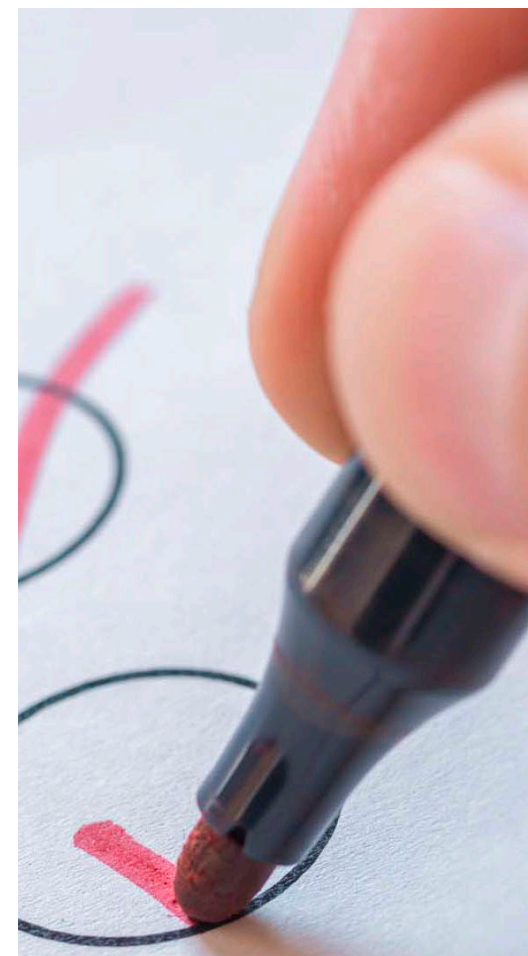
Fiskeopdræt i Danmark og den regulatoriske ramme

- Der er 19 havbrug i Danmark
- Tidligere var havbrug omfattet af krav om havbrugstilladelse efter et særligt regelsæt
- Ved overgangsbekendtgørelsen, der trådte i kraft den 15. marts 2006, blev havbrug overført fra regulering ved havbrugstilladelser til regulering efter den almindelige miljøgodkendelsesordning i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Havbrug blev således optaget som et nyt listepunkt I 203. Der skulle søges senest i 2014.
- Havbrugstilladelser *"bevarer deres gyldighed, indtil de har fået en godkendelse efter lovens § 33"*
- Der kræves derudover placeringstilladelse efter fiskeriloven
- Miljøstyrelsen er i dag myndighed for både placeringstilladelse og miljøgodkendelse – men sådan har det ikke altid været (amter og kommuner)

Kort tidslinje over sagskomplekset om Onsevig havbrug

- 1992: Onsevig havbrug blev etableret og blev i 1999 flyttet til dens nuværende beliggenhed
- 27.10 2006: Storstrøms Amt meddelte havbrugstilladelse (forøget kvælstofudledning), inklusiv VVM-vurdering efter dagældende regler
- 25.05 2007: Naturklagenævnet stadfæstede havbrugstilladelsen
- 14.03 2014: AquaPri ansøgte om miljøgodkendelse
- 16.12 2014: Miljøstyrelsen meddelte miljøgodkendelse
- 13.03 2018: Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede miljøgodkendelse
- 12.09 2018: Nævnets afgørelse blev indbragt for domstolene
- 08.02 2021: Landsretten forelagde sagen for EU-Domstolen
- 10.11 2022: EU-Domstolen afsagde sin dom (sag C-278/21, *AquaPri*)
- 24.04 2026: Landsretten afsagde sin dom
- 08.05 2026: Landsrettens dom indbragt for Højesteret

EU-Domstolens dom af 10. november 2022 (sag C-278/21, *AquaPri*)

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

10. november 2022 *

»Præjudiciel forelæggelse – miljø – direktiv 92/43/EØF – bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter – artikel 6, stk. 3 – vurdering af et projekt, der kan påvirke et beskyttet lokalitet – vurderingsforpligtelse – fortsættelse af den økonomiske aktivitet på et anlæg, der allerede er blevet godkendt på projektstadiet, på uændrede betingelser, når godkendelsen er blevet meddelt efter en ufuldstændig vurdering«

I sag C-278/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Østre Landsret ved afgørelse af 8. februar 2021, indgået til Domstolen den 28. april 2021, i sagen

Dansk Akvakultur som mandatar for AquaPri A/S

mod

Miljø- og Fødevareklagenævnet,

procesdeltager:

Landbrug & Fødevarer,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl og J. Passer (refererende dommer),

generaladvokat: J. Kokott,

BRILL
NIJHOFF

JOURNAL FOR EUROPEAN ENVIRONMENTAL &
PLANNING LAW 20 (2023) 95–113

JOURNAL
FOR EUROPEAN
ENVIRONMENTAL &
PLANNING
LAW
brill.com/jeep

Annotation

∴

Unlawfully Authorised Projects under the Habitats Directive: Remediation at All Costs?

Comment on the CJEU Judgment of 10 November 2022 in Case C-278/21 AquaPri

Lolke Braaksma

Assistant Professor, University of Groningen, Groningen, the Netherlands

Corresponding Author

L.S.Braaksma@rug.nl

Thomas Haugsted

PhD Candidate, University of Copenhagen, Copenhagen, Denmark

tha@jur.ku.dk

EU-Domstolens dom af 10. november 2022 (sag C-278/21, *AquaPri*)

1)

Artikel 6, stk. 3, første punktum, i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

skal fortolkes således, at

den fortsatte drift på uændrede betingelser af et anlæg, der allerede er blevet godkendt på projektstadiet, i princippet ikke skal være underlagt den vurderingsforpligtelse, som er fastsat i denne bestemmelse. Når den vurdering, der gik forud for denne godkendelse, udelukkende vedrørte den påvirkning, som dette projekt i sig selv ville medføre, idet der blev set bort fra dets forbindelse med andre projekter, og når den nævnte godkendelse gør denne fortsatte drift betinget af, at der opnås en ny godkendelse som fastsat i national ret, skal der dog forud for sidstnævnte godkendelse foretages en ny vurdering i overensstemmelse med kravene i den nævnte bestemmelse.

2)

Artikel 6, stk. 3, første punktum, i direktiv 92/43 skal fortolkes således, at

der med henblik på at afgøre, om det er nødvendigt at undergive den fortsatte drift af et anlæg, der allerede er blevet godkendt på projektstadiet efter en vurdering, som ikke er i overensstemmelse med kravene i denne bestemmelse, en ny vurdering i overensstemmelse med disse krav, og i bekræftende fald med henblik på at foretage denne nye vurdering, skal tages hensyn til de vurderinger, der er blevet foretaget i mellemtiden, såsom dem, der gik forud for vedtagelsen af en national vandområdeplan og en Natura 2000-plan, vedrørende bl.a. det område, hvorpå den lokalitet, der kan blive påvirket af denne drift, befinder sig, hvis disse tidligere vurderinger er relevante, og hvis de konstateringer, vurderinger og konklusioner, som de indeholder, er fuldstændige, præcise og endelige.

Spørgsmål 1 for EU-Domstolen

Finder habitatdirektivets art. 6, stk. 3 anvendelse, når et lovligt eksisterende havbrug - på uændrede vilkår - overgår fra en havbrugstilladelse til en miljøgodkendelse, når havbruget tidligere har været undergivet en miljøvurdering, som dog senere har vist sig at være mangelfuld?

- Habitatdirektivets art. 6, stk. 3 finder ikke anvendelse ved fortsat drift på uændrede vilkår af et allerede godkendt anlæg – heller ikke selvom den oprindelige miljøvurdering var mangelfuld, idet myndighederne i sådanne tilfælde i stedet skal anvende art. 6, stk. 2.
- Habitatdirektivets art. 6, stk. 3 finder anvendelse i den konkrete sag, fordi Onsevig Havbrugs havbrugstilladelse og godkendelsesbekendtgørelsen betingede den fortsatte drift af en fornyet ansøgning om miljøgodkendelse senest den 15. marts 2014 - hvilket EU-Domstolen anså som en ny godkendelse, der aktualiserede vurderingskravet i art. 6, stk. 3.
- *Hvis* afslag eller indskrænkning i tilladelsesgrundlaget, kan det aktualisere erstatningsansvar

Spørgsmål 2 for EU-Domstolen

Hvis habitatdirektivets art. 6, stk. 3 finder anvendelse, vil det i så fald have betydning for anvendelsen af habitatdirektivets art. 6, stk. 3, at den nationale Vandområdeplan 2015-2021 - som er habitatvurderet - afsatte en nærmere angivet mængde kvælstof for at sikre, at de eksisterende havbrug kunne udnytte deres nuværende udledningstilladelser?

- Ved vurderingen af, om et projekt skal undergives en ny vurdering efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3, *skal* der tages hensyn til vurderinger foretaget i mellemtiden - herunder f.eks. vurderinger gennemført i forbindelse med Vandområdeplan 2015-2021 - hvis disse er relevante, fuldstændige, præcise og endelige.
- Opfylder mellemliggende vurderinger de nævnte kriterier, vil det ikke være nødvendigt at undergive projektet en ny vurdering i henhold til habitatdirektivets art. 6, stk. 3.
- Habitatvurderingen bag Vandområdeplan 2015-2021 skal inddrages, hvis denne vurdering er relevant, fuldstændig, præcis og endelig

Østre Landsrets dom af 24. april 2026 (1/2)

Kravet om ny godkendelse var ikke en formalitet

- Landsretten fastslår, at den miljøgodkendelse, som Onsevig Havbrug skulle ansøge om senest den 15. marts 2014, ikke blot var en formalitet.
- Den relevante myndighed skulle på ny (og forfra) vurdere, om betingelserne for at opnå godkendelsen var opfyldt. Landsretten henviser til, at det fremgik udtrykkeligt af vilkår 30 i Storstrøms Amts afgørelse, at der senest den 15. marts 2014 skulle indsendes ansøgning om godkendelse af listevirksomhed.

Krav om habitatvurdering efter EU-Domstolens dom

- Landsretten lægger til grund, at det følger af EU-Domstolens dom i, at når en medlemsstat har fastsat, at en allerede godkendt aktivitet skal gøres til genstand for en ny godkendelse, er den kompetente myndighed forpligtet til at gøre denne godkendelse betinget af en ny vurdering, der opfylder kravene i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, når aktiviteten endnu ikke har været genstand for en direktivkonform vurdering.

Østre Landsrets dom af 24. april 2026 (2/2)

Onsevig Havbrug havde ikke været genstand for direktivkonform vurdering (konklusionen)

- Spørgsmålet var, så: Har Onsevig havbrug været genstand for en sådan direktivkonform vurdering?
- Landsretten finder, at Onsevig havbrug ikke havde været genstand for en direktivkonform vurdering på tidspunktet for nævnets afgørelse af 13. marts 2018, fordi der tidligere alene var foretaget en habitatvurdering af merudledningen, og ikke en kumulativ vurdering i sammenhæng med de øvrige havbrug
- Betingelserne for at kræve en habitatvurdering i overensstemmelse med habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, 1. pkt., var dermed opfyldt.

Vandområdeplanernes relevans

- Landsretten afviser, at nævnets afvisning af at inddrage vandområdeplanerne for 2010-2015 og 2015-2021 var i strid med habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Landsretten bemærker, at vandområdeplanerne er politisk aftalte, at de ikke er vurderet efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, og at de hverken er relevante, fuldstændige, præcise og/eller endelige, jf. EU-Domstolens præmisser 48-58.